

רשימות חוברת קנו

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ ואתחנן, שבת נחמו, הננו מוציאים לאור מאוצר רשימותיו של כ"ק אדמו"ר זי"ע שרשם לעצמו — רשימה בענין תפילין (ד' זוגות תפילין, ועוד), שנזכר בפרשת השבוע (ואתחנן ו, ח).

ובקשר עם יום כ"ף מנחם-אב, יום הסתלקות-הילולא של אבי כ"ק אדמו"ר, כ"ק הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מהור"ר לוי יצחק ז"ל נ"ע שניאורסאהן, שחל בשבוע זה — רשימה קצרה שבה העתיק כ"ק אדמו"ר תוכן מכתבו של אביו, בענין "י' שנים לחתונה" (מיום כ"ב כסלו תרצ"ט, בקשר עם מלאות עשר שנים לחתונת כ"ק אדמו"ר (י"ד כסלו תרפ"ט — תרצ"ט)).²

לתועלת הלומדים, למען ירוץ בו הקורא, הנה, לאחר העתקת הרשימה בלשון אדמו"ר בעצמו בכתי"ק, בא גם פיענוח ותיבות-קישור המשולבים בין דברי הרב, וכן ציוני מראי מקומות הבאים בשוה"ג, שנערכו ע"י המו"ל, בדרך אפשר ועל אחריותם בלבד, ובפרט שעמקו וכו' דברי רבינו, כנודע.

מערכת „אוצר החסידים"

עש"ק פ' ואתחנן, ה'תשנ"ח
ברוקלין, נ.י.

(1) נדפס בלקוטי לוי"צ אגרות-קודש קרוב לסופו (ע' תכב).

(2) יש לציין שבתכריך גוכתי"ק באה תחילה העתקת המכתב בענין "י' שנים לחתונה", ותיכף לאח"ז — הרשימה ד"תפילין". ואולי נכתבה הרשימה דתפילין בהקשר לכך שבאותו פרק זמן התחיל כ"ק אדמו"ר להניח תפילין דשמושא רבא (וראב"ד), כפי שכותב לו אביו הרלו"צ ז"ל במכתב מיום י"ט טבת תרצ"ט (נדפס בלקוטי לוי"צ שם): "הנך כותב שהתחלת להניח תפילין דשמושא רבא וכו'".

תפילין

דרש"י — מוחזין דאמא. ר"ת — דאבא. שמש"ר — דא"א (פע"ח ש' התפלין).

אולי אפ"ל: פלוגתת רש"י ור"ת אם הויות באמצע. ותלוי בפ"י הגמרא שמע והא"ש משמאל אם חשבינן מאמצע.

וא"כ פלוגתא זו ממש היא בין שמש"ר והראב"ד. דשמש"ר כרש"י וראב"ד כר"ת (אלא דתרווייהו ס"ל דבתר מניח אזלינן ולא בתר קורא). וא"כ דראב"ד הוא עתיק, דע"ק וא"א הם כדוגמת ושרש או"א.

וכמו דע"ק וא"א נחשב' לא' (ה' פרצופין. ב' מדרי' דכתר) ועל שם א"א. כן גם בתפלין נזכר רק דשמש"ר בהרמז שמר תם וגו'. וד' יכפר.

לעיינ באגרת הרמ"ז סי' ה'?

ד' בתי תפלין — ד' נהרות דאצי' [לקו"ת ג"פ לד' ג']

חולי מעים פטור מן התפלין (חולין קי.). דצריך לחלצן תמיד (פרש"י). ובתוד"ה (כתובות) דקשה להזהר. וא"כ לכאורה הול"ל אסור. עיין סוכה (כ:): דתני אסור. ואין לומר דהזהירות עולה בקושי ולא חיבוהו בזה וזהו פטור דל"מ כן מל' התוס'.

רוב צדיקים מתים בחולי מעים (שבת קיח:): כדי שיסורים ימרקו עונותיהם (פירש"י) ואפ"ל ח"מ דוקא ע"פ (שבת יא.) כל חולי ולא ח"מ. שהוא קשה ביותר.

אבל בתוד"ה פ"י ממ"ר כדי למרק אכו"ש שבמעיהם שיהיו כמה"ש

— ול"ק למה הוצרך רבי לזה (כתובות) כיון שלא נהנה אפי' באצבע קטנה (ועין ג"כ תניא) — משא"כ לפירש"י משום מרוק עונות לא יקשה דהא חזינן דהוי' ל"י יסורים — דגם מרע"ה דלחם אבירים אכל איש (יומא) לחם שמה"ש וכו' ובכ"ז הוצרך למרק (יומא ד:): — ובתו"י שם דתנאי הוא ומ"ד לחם שמה"ש וכו' ל"א הא —

וי"ל דלכן הי' אצל משה ע"י ענן ולא ח"מ דלחם אבירים לא שייך כ"כ למעים כיון שנבלע באיברים ואין בו פסולת (יומא). אבל בכ"ז

אכילה היא. ואינו כמה"ש דמים לא אכל וכו'. והמן נתגשם שהרי דכו במדוכה וגו'.

מצות תפלין לשעבד הלב והמוח (שו"ע וסש"ב פמ") אבל מקודם צ"ל שלם במעשה. וזהו מעים בשלמות. איברי העיכול. ותש"י כנגד הלב ותש"ר איברי הנשימה והראש. ג' שליטין מל"ך. וצ"ל כסדר דוקא. ולכן תש"י קודם לתש"ר (מנחות ועיין מ"ר שה"ש ד' ומעים לא נחשב גם למצוה. ולכן נקט בש"ס ח"מ דוקא אף דמדינא כל חולה המצטער פטור מן התפלין (שו"ע

תפלין דשמש"ר וראב"ד [אבא וע"ק גבו' קודמין לחסדים] בכתר אין קורא, כי תחלת ההשתל' מחכ', ולכן הולכין אחר המניח

תפלין דרש"י קדש — משמאל המניח — והי' ש' והי' [רמב"ם סמ"ג ר"י רמב"ן רשב"א

דר"ת " והי' ש' ר"ח רה"ג רא"מ

שמ"ר " — מימין המניח — והי' ש' והי'

ראב"ד והי' ש'

ש' של ד' רא"שין כנגד כתב הלוחות שהי' שוקע והאותיות מן האור נמצא שיש ד' דפנות וג' אוירים. וסמוך לקדש ראשונה לבתים כמו הלוחות קודמין לס"ת ועוד שהוא כתב הבורא [מאיר עיני סופרים סי"ח].

בס' ברוך שאמר "של ד' לשמאל כי ג' אבות לימין ואמהות לשמאל, ג' ימים קורין בתורה שניתנה בימין כו' ואני אברהם אומר לכך השי"ן מד"ר מימין הקורא ולשמאל המניח כי הק' הוא הקורא שנא' שויתי ה' לנגדי תמיד לכן השי"ן של לוחות לימינו שנא' מימינו אש דת למו גו' והשי"ן של ג"ר לימין האדם המניח".

תפילין

תפילין דרש"י — הם בחי' מוחין דאמא. תפילין דר"ת — מוחין דאבא. תפילין דשמושא רבא — מוחין דאריך אנפין (פע"ח שער התפילין). אבל בנוגע לתפילין דראב"ד — לא נתפרש להדיא בחינתם.

ואולי אפשר לומר²:

פלוגתת רש"י ור"ת היא — אם הויות באמצע, דר"ת ס"ל ש"הויות" — ב' הפרשיות שמתחילות בתיבת "והי'": "והי' כי יביאך", "והי' אם שמוע" — הם באמצע (בין הפרשיות "קדש" ו"שמע")³, משא"כ לדעת רש"י, פרשת "והי' אם שמוע" אינה באמצע אלא מבחוץ (כי פרשת שמע מפסקת ביניהם).

ותלוי בפירוש דברי הגמרא "שמע והי' אם שמוע משמאל" — אם חשבינן מאמצע, שרש"י מפרש "שמע והי' אם שמוע משמאל" (של הקורא, שעומד כנגד המניח) שחשבינן מאמצע, היינו, שמאמצע התפילין חשבינן שמע (באמצע) ולאחריו והי' אם שמוע (מבחוץ), משא"כ לדעת ר"ת, "משמאל של קורא הוי שמע מבחוץ ואחריו והי' אם שמוע מבפנים", היינו, שחשבינן מן הראש, ולא מן האמצע⁵.

וא"כ, פלוגתא זו ממש היא בין שמש"ר והראב"ד, דשמש"ר כרש"י וראב"ד כר"ת (אלא בסדר הפוך, דתרווייהו סבירא להו ד"קדש כו' מימין והי' כו' משמאל" — בתר מניח אזלינן, ולא בתר קורא, וכיון ש"כשהקורא עומד כנגד מניח הוי ימינו של זה לשמאל של זה"⁶, נמצא סדרם הפוך)*.

(* תפילין דרש"י: קדש — משמאל המניח — והי' (כי יביאך), שמע,

(1) פ"ט ופ"י בהגהה.

(2) ראה גם לקו"ש ח"ב ע' 507 ואילך (תורת מנחם — התוועדויות ח"א ע' 7 ואילך).

(3) ראה תוד"ה והקורא — מנחות לד, ב (בשיטת ר"ת): "והי' מניח סימן הויות להדדי,

פי' והי' כי יביאך והי' אם שמוע פנימיות זו אצל זו".

(4) מנחות שם.

(5) ראה ראב"ד הל' תפילין פ"ג ה"ה.

(6) פרש"י מנחות שם.

וא"כ י"ל שתפילין דראב"ד הוא מוחין דעתיק*, דהרי עתיקא קדישא ואריך אנפין — שכנגדם הם תפילין דראב"ד ודשמש"ר** — הם כדוגמת ושרש אבא ואמא שכנגדם הם תפילין דרש"י ודר"ת.

וכמו דעתיקא קדישא ואריך אנפין נחשבים לאחד (שהרי ישנם ה' פרצופין: מלכות, ז"א, בינה, חכמה, כתר. ועתיק ואריך הם ב' מדריגות דכתר), ושניהם נקראים על שם אריך אנפין — כן גם בתפילין נזכר רק דשמש"ר, בהרמז "שמר תם וגו'"¹⁰ (ולא נזכר דראב"ד), כיון שתפילין דשמש"ר הם כנגד אריך (ועל שמו נקרא גם עתיק, שכנגדו הם תפילין דראב"ד).

ו(אם שגיתי) ד' יכפר.

לעייין באגרת הרמ"ז סי' ה"י?

*

והי' (אם שמוע). [וכ"ה דעת הרמב"ם סמ"ג ר"י רמב"ן רשב"א].

דר"ת: קדש — משמאל המניח — והי' (כי יביאך), והי' (אם שמוע), שמע. [וכ"ה דעת הר"ח רה"ג רא"מ⁸].

שמ"ר: קדש — מימין המניח — והי' (כי יביאך), שמע, והי' (אם שמוע).

ראב"ד: קדש — מימין המניח — והי' (כי יביאך), והי' (אם שמוע), שמע.

(* וזהו שבתפילין דראב"ד קודמת פרשת והי' אם שמוע (שבחינתה גבורה) לפרשת שמע (שבחינתה חסד), כמו בתפילין דר"ת — כי באבא (ר"ת) ובע"ק (ראב"ד) גבורות קודמין לחסדים⁹.

(** תפילין דשמש"ר וראב"ד — להיותם בכתר (אריך ועתיק), הרי שם אין קורא, כי תחלת ההשתלשלות (שמשם שייך מציאות של קורא) היא מחכמה, ולכן סבירא להו שהולכין אחר המניח.

(7) ראה ב"ח לטוואו"ח סל"ד.

(8) ראה תוס' שם. הגהות מיימוניות לרמב"ם הל' תפילין שם.

(9) ראה פע"ח שם פ"ט. הובא ונתבאר בסהמ"צ להצ"צ מצות תפילין בתחילתה.

(10) תהלים לז, לז. וראה פע"ח שם פ"י (בהגהה): "שמר ת"ם: תפילין דר"ת. וראה יש"ר:

תפילין דרש"י. כי אחרית איש שלום: אלו תפילין דרב שר שלום שהם נקראין שמושא רבא".

(11) ושם — בביאור הטעם שאין מברכין על תפילין דר"ת: "לפי הסוד האמיתי מדרגת

תפילין דר"ת גבוהה משל רש"י. והנה האר"י זלה"ה כתב שאין לברך על מצות תפלה של ראש

דרש"י מפני שאין בכחנו להשיג ולהמשיך האור המושפע ממדרגה שרומזת לה ברכת תפלה

עוד ענינים בנוגע לתפילין:

ד' בתי תפלין — ד' נהרות דאצילות [לקו"ת לג"פ לד' ג'¹²].
ש' של ד' ראש"ן (לשמאל המניח) — כנגד כתב הלוחות שהי'
 שוקע והאותיות מן האויר, נמצא שיש לשי"ן ד' דפנות וג' אוירים.
 ולפיכך הוא סמוך ל"קדש", ראשונה לבתים, כמו שהלוחות קודמין
 לס"ת. ועוד שהוא כתב הבורא ראוי להיות ראשון [מאיר עיני סופרים
 סי"ח¹³].

בס' ברוך שאמר¹⁴: "ש' של ד' ראש"ן לשמאל, כי ג' אבות
 לימין וד' אמהות לשמאל, ג' ימים בשבוע קורין בתורה¹⁵ שניתנה
 בימין כו'. ואני אברהם אומר לכך השי"ן מד' ראש"ן מימין הקורא
 ולשמאל המניח, כי הקב"ה הוא הקורא, שנאמר¹⁶ שויתי ה' לנגדי
 תמיד, לכן השי"ן של לוחות לימינו, שנאמר¹⁷ מימינו אש דת למו
 גו', והשי"ן של ג' ראש"ן לימין האדם המניח".

* * *

חולי מעים פטור מן התפילין (חולין קי, א), דצריך לחלצן
 תמיד (פרש"י¹⁸). ובתוד"ה ומנח (כתובות קד, א) שהטעם הוא דקשה
 להזהר¹⁹.

וא"כ, בשלמא לפרש"י שצריך לחלצן תמיד, אתי שפיר הא דטוור
 מן התפילין, שפטורוהו מחיוב הנחת תפילין בגלל הצער והטירחא
 שבדבר. אבל לפי התוס' שהטעם הוא מפני דקשה להזהר — לכאורה
 הול"ל אסור בתפילין. ועיין סוכה (כ, ב²⁰) דתני אסור.

ואין לומר בפירוש התוס' דהזהירות עולה בקושי, ולכן לא

של ראש דרש"י. ומכאן אני דן ק"ו לתפילין דר"ת שאפי' של יד גבוהה משל ראש דרש"י.
 ובהמשך הענין: "והמהדרים מן המהדרים מתקנין להם תפילין דשמושא רבא שבהם לפי סודם
 יוצאים ידי חובת שניהם, אבל צריכין גוף נקי ומחשבות טהורות ונקיות וכו'".

(12) נדפס גם באוה"ת בראשית (כרך ג) תקס, סע"א.

(13) ס"ו סק"ב — בעיטור סופרים.

(14) בתחלתו.

(15) ראה ב"ק פב, א.

(16) תהלים טז, ח.

(17) ברכה לג, ב.

(18) ושם: "מפני שצריך לחלצן תדיר".

(19) ושם: "לפי שאין יכולין ליהזר היטב".

(20) אולי צ"ל: כו, ב. ושם: "בעל קרי אסור להניח תפילין".

חייבוהו בזה, וזהו "פטור מן התפילין" — דלא משמע כן מלשון התוס'.

ומענין לענין — יש להוסיף בנוגע לכללות הענין דחולי מעים: "רובן של צדיקים מתים בחולי מעיים" (שבת קיח, ב), כדי שיסורים ימרקו עונותיהם (פירש"י²¹). ואפשר לומר הטעם ד"חולי מעיים" דוקא — ע"פ מארז"ל (שבת יא, א) "כל חולי ולא חולי מעים", שהוא קשה ביותר²².

אבל בתוד"ה רובם²³ פירש ממדרש רבה — כדי למרק אכילה ושת' שבמעיהם שיהיו כמלאכי השרת.

ולא קשה למה הוצרך רבי לזה (כפי שמצינו בכתובות שם שחולי מעים הוה ליי) כיון שלא נהנה מעוה"ז אפילו באצבע קטנה (כתובות שם. ועיינן ג"כ תניא פ"ח²⁴),

— משא"כ לפירש"י (שחולי מעיים הוא משום מרוק עונות) לא יקשה, דהא בלאה"כ חזינן דהוי' לי' יסורים²⁵ —

דגם משה רבינו ע"ה ד"לחם אבירים אכל איש²⁶, לחם שמלאכי השרת אוכלין וכו'" (יומא עה, ב), ובכל זאת הוצרך "למרק אכילה ושת' שבמעיו", כדאמרינן בגמרא (יומא ד, ב) "ויכסהו הענין²⁷ .. למרק אכילה ושת' שבמעיו לשומו כמלאכי השרת"²⁸.

— ובתוס' ישנים שם²⁹, דתנאי הוא, ומאן דאמר "לחם שמלאכי השרת וכו'", לא אמר הא ד"ויכסהו הענין .. למרק כו'". ועפ"ז אין

(21) ושם: "שמתיסרין ביסורין ומתמרקין עונותיהן".

(22) כ"ה גם בפ"י הרד"ל לב"ר פס"ב, ב.

(23) ושם (קיח, ב): "יש במדרש* למרק אכילה מן המעיים להיות נקיים וטהורים כמלאכי השרת".

(24) בכתובות: "בשעת פטירתו של רבי .. אמר .. לא נהניתי אפילו באצבע קטנה". ובתניא: "מי שלא נהנה כל ימיו מעוה"ז כרבינו הקדוש" (ושם, שאין צריך לחיבוט הקבר, שענינו הוא "לנקותו ולטהרו מטומאתו שקיבל בהנאת עולם הזה ותענוגיו כו'").

(25) ראה ב"מ פה, א.

(26) תהלים עח, כה.

(27) משפטים כד, טז.

(28) ראה גם "רשימות" חוברת קח ע' 30.

(29) ושם (עה, ב): "ולית לי' להאי תנא הא דאמרינן לעיל .. ויכסהו הענין .. כדי למרק אכילה ושת' בתוך מעיו לשומו כמלאכי השרת, כי לא הי' צריך לכך כו'".

(* ראה ב"ר שם: "החסידיים הראשונים היו מתיסרין בחולי מעיים .. שהחולי ממרק". והלשון למרק אכילה ושת' שבמעיהם שיהיו כמלאכי השרת — הוא ע"פ יומא ד, רע"ב (דלקמן בפנים).

ראי' ממשה רבינו כו'. אבל אעפ"כ, מסתברא מילתא שגם רבי שלא נהנה מעוה"ז, כיון שמ"מ אכל ושתה, הוצרך למרק אכילה ושתי' שבמעיו. — ויש לומר, דלכן הי' מירוק האכילה ושתי' אצל משה ע"י ענן, ולא ע"י חולי מעיים — משום ד"לחם אבירים" שאכל משה לא שייך כ"כ למעיים, כיון שנבלע באיברים, ואין בו פסולת (יומא עה, ב), ולכן לא הוצרך למירוק ע"י חולי מעיים. אבל כיון שבכל זאת אכילה היא, ואינו כמלאכי השרת שאינם אוכלים ושותים כלל (ורק בהיותו בהר היתה הנהגתו באופן דמים לא שתה ולחם לא אכל וכו'³⁰), ומה גם שהמן נתגשם, שהרי "דכו במדוכה וגו'"³¹ — לכן הוצרך למירוק ע"י ענן עכ"פ.

ונחזור לעניננו — שחולי מעיים פטור מן התפילין:

מצות תפילין ענינה לשעבד הלב והמוח (שו"ע (ואדה"ז) או"ח סכ"ה ס"ה (סי"א), וסש"ב פמ"א). אבל מקודם לזה (לפני שעבוד הלב והמוח) צריך האדם להיות שלם במעשה.

וזהו שתנאי להנחת תפילין שיהיו המעיים בשלימות (היפך הענין דחולי מעיים שפטור מתפילין) — כי, מעיים שהם איברי העיכול מורה על ענין המעשה, שצ"ל בשלימות. ולאח"ז — תפילין של יד כנגד הלב, ותפילין של ראש כנגד איברי הנשימה והראש. ואז ישנם כל הג' שליטין מוחא לבא וכבדא, ר"ת מל"ך³².

וצריך להיות כסדר דוקא — שלימות המעשה, שעבוד הלב ושעבוד המוח. ולכן תפילין של יד קודם לתפילין של ראש (מנחות לו, א. ועיין מדרש רבה שה"ש פ"ד, ד³³), ולפנ"ז שלימות המעיים (היפך חולי מעיים), אלא ששלימות המעיים לא נחשב גם למצוה.

ולכן נקט בש"ס "חולי מעיים" דוקא (פטור מן התפילין), אף דמדינא כל חולה המצטער (לא רק חולי מעיים) פטור מן התפילין (שו"ע שם סל"ח ס"ט) — כיון ששלימות המעיים (שמורה על שלימות המעשה) הוא תנאי קודם לשעבוד הלב והמוח דתפילין.

(30) תשא לר, כח.

(31) בהעלותך יא, ח. וראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1035 ואילך.

(32) ראה זה"ב קנג, א, ובנצו"א שם (בשם הרמ"ז).

(33) ושם (ג) — גבי מלחמת מדין: "שלא הקדים אחד מהן תפילין של ראש לתפילין של

יד, שאילו הקדים אחד מהן .. לא הי' משה משבחן ולא היו עולין משם בשלום".

י' שנים לחתונה

להעיר מיבמות (סד-) נשא אשה ושהה עמה י"ש.

אבות (פ"ה) בן כ' וכו' בן ל' וכו' השנוי מי"ש לי"ש. י"ש הם
 יב' עבורים (רש"י ד"ה ג' ביבמות) שיש בכללות סדר ההשתל' לי"ב
 פרצופים (ע"ח התקון פ"א. ועיין מ"ח סוף מס' יציאת מ"ה) — מכ'
 אא"ש.

י' שנים לחתונה

להעיר מיבמות (סד, א): "נשא אשה ושהה עמה עשר שנים".
ובאבות (פ"ה מכ"ב) "בן עשרים וכו' בן שלושים וכו'", היינו,
שהשינוי הוא מי' שנים לי' שנים.

והטעם למספר י' שנים — כי, י' שנים הם יב' עבורים, כי לכל
עבור צריך י' חדשים (רש"י ד"ה שלשה ביבמות שם, ב'), והם י"ב
עבורים שיש בכללות סדר ההשתלשלות לי"ב פרצופים (כמ"ש בע"ח
שער התקון פ"א. ועיין מ"ח סוף מס' יציאת מ"ה) — מכתב
אאמו"ר שליט"א².

(1) ושם: "שלשה עבורים, כ"ז חדשים לימי הולד, וחדש לכל עיבור ועיבור לימי טומאה
וטהרה דאשה מתעברת סמוך לוסתה".
(2) מיום כ"ב כסלו תרצ"ט (לרגל מלאות עשר שנים לחתונת רבינו — י"ד כסלו תרפ"ט
— תרצ"ט), שנדפס בלקוטי לוי"צ אגרות-קודש קרוב לסופו (ע' תכב). — ושם: "כמאמר
בני כו' במזל תליא מילתא, שצורך כל הנשואין דאיש ואשה הוא בשביל זה, ומה גם אחרי
עשר שנים, כדאיתא ביבמות דס"ד שנלמד מאברהם שכתוב בו מקץ עשר שנים. והטעם למספר
י' שנים י"ל, מלבד זה שמספר עשר רומז על שלימות, י' מאמרות י' דברות י' הלולים, והשרש
לכל זה הוא י' ספירות, עוד דברים בגו, והוא בי"ב שנים יש י"ב עבורים וכו'" (ככפנים).
ולהעיר, שבמכתב שלאח"ז (מי"ט טבת תרצ"ט (נדפס בלקוטי לוי"צ שם)) כותב הרלוי"צ
ז"ל לרבינו: "הנך כותב שהתחלת להניח תפילין דשמושא רבא* וכו'" (ובהמשך המכתב,
ש"בני בעיקר שייכים לתפילין דשמושא רבא כו"). — ועפ"ז אולי י"ל שהרשימה ד"תפילין"
(דלעיל), שבאה בתכריך גוכתי"ק תיכף לאחרי העתקת "מכתב אאמו"ר שליט"א" בענין י"י
שנים לחתונה", כתבה רבינו בהקשר לכך שבאותו פרק זמן התחיל להניח תפילין דשמושא
רבא (וראב"ד).

(* להעיר מרשימת הי"ומן" די"ב כסלו תרצ"ג ("רשימות" חוברת טט): "נסבה השיחה ע"ד
תפילין דש"ר. ייש לך תפילין דשמושא רבא? עניתי שאין לי. ושאלתי אם זה ענין בשבילי. פ"ג
ד"ר א"ז א"ל אָ ענין". וזה כולל ג"כ דראב"ד. . אני אכתוב עד"ז כדי שלא וכו'. אצלי אין ליתן לך
וכו". — ואולי נתארך הזמן עד שעלה בידי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ להשיג התפילין דשמש"ר
דראב"ד, ולכן נתעכבה התחלת הנחתם עד לשנת תרצ"ט.